

ØKOLOGISK VINTERRAPS

SÆDSKIFTE

Høst af foregående afgrøde: Skal ske før 5. august for at nå rettidig såning af vinterraps.

Kløvergræs er den bedste forfrugt til vinterraps. Anbefales til linjesorter.

Korn som forfrugt: Anbefales kun til hybridsorter af vinterraps og kun hvis der tilføres gødning.

Undgå græsfrø som forfrugt da græstørven vil have behov for kvælstof til omsætning af græsrodderne. Dermed vil der ikke være kvælstof til rådighed for rapsens vækst i efteråret.

Undgå hulstænglede forfrugter: Der skal gå fire år, før der kan dyrkes vinterraps af hensyn til sædskiftesygdomme som kålbrot og knoldbægersvamp.

Undgå vinterraps og andre korsblomstrede arter f.eks. gul sennep, karse, kål mv. Der skal gå fem år af hensyn til sædskiftesygdomme. Ærtehelsæd kan være forfrugt, hvis der foretages grundig pløjning inden etablering.

SORTSVALG

Linjesorter, f.eks. Butterfly, kan etableres tidligere og er billigere i udsæd end hybridsorter.

Hybridsorter, f.eks. Exclaim, har kraftigere vækst og kan etableres med lavere udsædsmængde, men der er risiko for, hybridsorterne bliver for kraftige med kløver som forfrugt.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

En vejetableret rapsmark.

ETBLERING

Etabler rettidigt: Den generelle anbefaling er 5. – 15. august.

Etabler rigtigt: Første halvdel af august er ofte en tør periode. Pløjning efterfulgt af pakning vil ofte være den foretrukne start på etableringen. Herefter såning i fugtig jord, optimalt i 2 cm's dybde og ikke dybere end 4 cm.

Anbefalet udsædsmængde: Ved 12,5 cm rækkeafstand anbefales for linjesorter 50-80 planter/m² og for hybridsorter 40-60 planter/m². Ved 50 cm's rækkeafstand anbefales for linjesorter 40-50 planter/m² og for hybridsorter 30 -40 planter/m².

Det optimale plantetal i foråret er 50 planter/m². Er der færre end 30 levedygtige planter/m², bør det overvejes at pløje marken om.

Anbefalet rækkeafstand er op til 50 cm så der er mulighed for at radrense. Med kløvergræs som forfrugt og lavt ukrudtstryk anbefales 12,5 cm.

Ukrudt som agersennep kan udkonkurrere raps hvis betingelserne tillader det.

UKRUDT

Vejetableret vinterraps har høj konkurrenceevne over for ukrudt, men er følsom, når den spirer frem. Vær opmærksom på, om der normalt er stor forekomst af fuglegræs, kamille, hyrdetaske, agersennep, gul okseøjede og amsinckia i marken. De kan udkonkurrere raps, hvis de får for gode betingelser.

Effektiv pløjning inden etablering kan reducere ukrudtsproblemer og vækst af spildkorn af vintersæd.

Radrens to – tre gange: Første radrensning udføres, når vinterrapsen er spiret frem og inden ukrudtet er vokset så meget, at rækkerne ikke kan ses. Anden radrensning foretages i slut september/start oktober, når rapsen er vokset så meget, at der kan skubbes jord ind i rækken under bladene. En tredje radrensning kan ske i foråret. Der køres relativt hurtigt og med en indstilling af radrensen, så der skubbes jord ind i rækkerne.

SKADEDYR

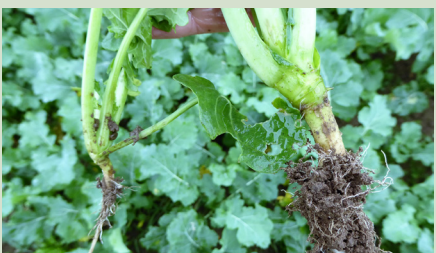
Rapsjordlopper er den værste skadevolder i vinterraps og gør dobbelt skade: voksne rapsjordlopper hæmmer vækst i efteråret, mens larver kan ødelægge stængler og bladstilke i årets første måneder. Skadede planter er mere udsatte for frostskaade. Udbredte angreb forekommer i cyklusser, hvor en årrække med relativt få angreb typisk efterfølges af år med kraftige angreb. Hold derfor øje med de nationale registreringer på Landbrugsinfo/Planteinfo for at vurdere risikoen.

Glimmerbøsser, skulpesnudebiller og snegle kan ligeledes give problemer i vinterrapsdyrkingen.

Den bedste forebyggelse er at sikre stærke planter ved tidlig såning i et velforberedt såbed, god næringsstofforsyning og det rette plantetal. Kraftige planter er mere modstandsdygtige mod skadedyrsangreb.

GØDSKNING

Vinterraps kræver god næringsstofforsyning. Hvis der ikke er gødning nok på bedriften til at dække rapsens behov, bør man dyrke en anden afgrøde. Er kløvergræs forfrugt tilføres 80 – 100 kg N/ha i foråret. Er korn forfrugt tilføres 120 – 140 kg N/ha i foråret. Svolvbehovet er 20% af kvælstofbehovet. Fosfor og kaliumbehovet er 25 kg P og 100 kg K pr ha.

Gødskning har stor betydning for rapsens udvikling. Planten skal være blyantstykk inden vinter.

HØST

Vinterraps høstes i perioden 15. juli til 1. august.

Skårlægning anbefales hvis afgrøden er tynd, opretstående og uens modnet. Skårlægning foretages, når afgrøden er gullig, 1/3 frø endnu grønlig, 1/3 frø rødlige, og 1/3 frø brunlige til sorte. Afgrøden er fuldmoden efter 12 - 14 dage.

Direkte tærskning kan ske, hvis afgrøden er kraftig, gået i leje, er fri for ukrudt og hvis der er sidekniv på mejetærskeren.

SKÆRINGSDATO

Sæt **10. april** som skæringsdato og vurder på det tidspunkt, om vinterrapsen skal vokse videre til modenhed eller fungere som efterafgrøde, der pløjes ned, så der i stedet kan etableres vårsæd rettidigt. Vurder rapsens overvintring, eventuelle skadedyrsangreb og ukrudtstryk. Der skal være mindst 20 levedygtige planter/m², fordelt jævnt på marken.